september 2025

Onderzoek en advies

Ondernemersfonds

Dijk en Waard

STAD &CO

Inhoud

Advies - waarom (g)een ondernemersfonds voor Dijk en Waard?	2
01 Inleiding	3
02 Analyse: waar staat Dijk en Waard?	4
03 Voorstel Ondernemersfonds Dijk en Waard	9
04 Routekaart voor implementatie	21
Bijlage: doorlopen proces	22
Colofon	24

Samenvatting

Waarom (g)een ondernemersfonds voor Dijk en Waard?

Context

Dijk en Waard is volop in ontwikkeling. De gemeente heeft zowel stedelijke allure als een dorps karakter. Het economisch veelzijdige profiel - bestaande uit diverse winkelgebieden, (glas)tuinbouw, werklocaties en landelijk, agrarisch gebied - betekent ook dat de wensen en behoeften per gebied en sector verschillen. Tegelijkertijd zijn er thema's die voor verschillende typen gebieden van belang zijn en waarin ondernemers bereid zijn te investeren. Dit blijkt duidelijk uit de resultaten van het onderzoek. De belangrijkste thema's op werklocaties zijn: bereikbaarheid en parkeren, sociale en fysieke veiligheid en verduurzaming. In winkelgebieden vinden ondernemers de aanpak van leegstand, het verbeteren van de uitstraling en een aantrekkelijk en gevarieerd winkelaanbod het meest belangrijk. Investeren in de onderlinge samenwerking en een gezamenlijke lobby richting de gemeentelijke politiek worden gezien als de belangrijkste gebiedsoverstijgende thema's.

Ter ondersteuning van onder andere bovenstaande ambities en uitdagingen kan een ondernemersfonds een krachtig en passend instrument zijn. Dit financierings- en samenwerkingsmodel stelt ondernemers in staat om structureel en op maat, op basis van de behoeften in eigen gebied, te investeren in collectieve voorzieningen en initiatieven. Een ondernemersfonds vervangt geen gemeentelijke taken. Het is hoogstens aanvullend op de inzet van de gemeente. Hierdoor kan een ondernemersfonds bijdragen aan een toekomstbestendig en positief ondernemersklimaat. Of het ondernemersfonds daadwerkelijk wordt ingevoerd, wordt door de gemeenteraad van Dijk en Waard bepaald.

Advies

Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, het doorlopen proces en landelijke ervaringen met ondernemersfondsen in diverse Nederlandse gemeenten kan worden geconcludeerd dat een ondernemersfonds voor Dijk en Waard van toegevoegde waarde kan zijn, mits de organisatie ervan goed aansluit bij de samenstelling van Dijk en Waard en haar ondernemers. De beoordeling dat er sprake is van voldoende draagvlak, is in dit onderzoekstraject gebaseerd op inhoudelijke argumenten. Het is dus geen kwantitatieve meting van voors en tegens. Een uitgebreide toelichting op het traject dat voorafging aan deze conclusie, vindt u in de bijlage op pagina 22 en 23.

Ondernemend Dijk en Waard (ODEW) heeft het initiatief genomen om de haalbaarheid en wenselijkheid van een ondernemersfonds in gemeente Dijk en Waard te onderzoeken. Onafhankelijk bureau Stad & Co is gevraagd om in beeld te brengen of, en op welke manier, een ondernemersfonds in Dijk en Waard vorm kan krijgen.

01 Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

Ondernemers in winkelgebieden en op werklocaties hebben steeds vaker te maken met complexe opgaven. Een sterkere collectieve organisatiekracht van ondernemers is nodig om deze opgaven gezamenlijk en doelgericht aan te pakken. De behoefte en wens van Ondernemend Dijk en Waard (ODEW) – de grootste ondernemersvereniging van Dijk en Waard – is om de samenwerking in Dijk en Waard breder te trekken en naar een hoger niveau te tillen. Het beter organiseren van collectieve slagkracht levert niet alleen economische voordelen op, maar versterkt ook de sociale cohesie en het gemeenschapsgevoel bij het bedrijfsleven in gemeente Dijk en Waard.

In het coalitieakkoord Thuis in Dijk en Waard (2024 – 2026) krijgt samenwerken een belangrijke plaats. Om een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers, bereikbare winkel- en werklocaties en een schone en het liefst groene openbare ruimte te realiseren, is samenwerking en gezamenlijke financiering essentieel. Dit onderzoek is een concrete stap in de uitvoering van het coalitieakkoord, waarin staat: “We onderzoeken de mogelijkheden om een ondernemersfonds op te richten waarin ondernemers en gemeente samenwerken om gezamenlijk collectieve investeringen te doen.”

1.2 Onderzoeksopdracht

De opdracht betreft een onderzoek naar de haalbaarheid en wenselijkheid van een ondernemersfonds voor gemeente Dijk en Waard en bijhorende routekaart voor implementatie. Daarbij wordt gekeken of er voldoende draagvlak bestaat onder ondernemers om gezamenlijk te investeren in collectieve voorzieningen en activiteiten, belangenbehartiging en samenwerking.

Wanneer is er voldoende draagvlak?

De beoordeling dat er sprake is van voldoende draagvlak, is in dit onderzoekstraject gebaseerd op inhoudelijke argumenten. Het is dus geen kwantitatieve meting van voors en tegens. Zoals u in ons advies al kon lezen, concluderen wij op basis van dit onderzoek dat de meerderheid van de ondernemers er beter van wordt wanneer het ondernemersfonds wordt ingevoerd in deze gemeente.

1.3 Leeswijzer

Deel één van de onderzoeksopdracht omvat het in kaart brengen van de ambities en doelen van ondernemers, evenals de bijhorende activiteiten voor werklocaties en winkelgebieden, om de wenselijkheid van een ondernemersfonds te bepalen. Ook zijn de overkoepelende prioriteiten voor de gemeente als geheel inzichtelijk gemaakt. Op basis van bovenstaande is het gewenste budget, een verdeelsleutel per gebied en de hoogte van de bijdrage middels een heffing op de OZB bepaald. Het tweede deel van de onderzoeksopdracht is het opstellen van een routekaart voor de mogelijke implementatie van het ondernemersfonds. De resultaten en de routekaart worden gebundeld in een advies, wat nu voor u ligt.

02 Analyse: waar staat Dijk en Waard?

2.1 Ruimtelijk-economisch profiel

Dijk en Waard is een jonge fusiegemeente die in 2022 is ontstaan uit Heerhugowaard en Langedijk. Met circa 89.000 inwoners en ruim 35.000 arbeidsplaatsen (CBS, 2023) is het een belangrijke economische speler binnen de regio Noord-Holland Noord. De gemeente kent een gevarieerd karakter met stedelijke kernen, bedrijventerreinen, (glas)tuinbouwgebieden en landelijk gebied.

Die economische diversiteit brengt ook verschillende opgaven met zich mee: waar winkelgebieden inspelen op veranderend consumentengedrag en toenemende behoefte aan beleving (INretail, 2024), staan werklocaties juist voor uitdagingen op het gebied van verduurzaming en zijn zij in hoge mate afhankelijk van een goede verkeersontsluiting en veilige aanfietsroutes voor werknemers en klanten.

Deze voorbeelden van uiteenlopende sociaal-ruimtelijke uitdagingen vragen om maatwerk en benadrukken tegelijkertijd het belang en de relevantie van een gezamenlijke aanpak van ondernemers in Dijk en Waard.

“Goed idee zo'n fonds, maar het valt of staat met wat we er echt samen van maken”
Par Oudejans - Proud (Wo)men

2.2 Sterke en verbeterpunten Dijk en Waard

Ondernemers in Dijk en Waard zien volop potentie voor hun gemeente en hebben duidelijke ideeën over waar het beter kan. In een enquête zijn zij gevraagd om sterke punten en verbeterpunten te benoemen voor Dijk en Waard als geheel. Ook is hen gevraagd vooruit te kijken: momenteel geven zij Dijk en Waard gemiddeld een 6,4, maar voor 2030 streven zij naar een 7,5. Dit laat zien dat ondernemers niet alleen kritisch zijn, maar vooral toekomstgericht en ambitieus. Een ondernemersfonds kan naast gebiedsspecifieke activiteiten, ook bijdragen aan het realiseren van deze gebiedsoverstijgende ambities en initiatieven. Onderstaande punten zijn het resultaat van de enquête en de bijeenkomsten.

Sterke punten	Verbeterpunten
• Grootste overdekte winkelcentrum van Noord-Holland • Ruimte voor bedrijven en goede werkgelegenheid • Ondernemers die openstaan voor samenwerking • De variatie in stedelijk en dorps karakter • De samenvoeging van Langedijk en Heerhugowaard • Een gemeente die vooruit wil en in contact staat met ondernemers	• Samenbrengen van versnipperde werklocaties en winkelcentra, impuls geven aan saamhorigheid in de gemeente • Verbeteren van weginfrastructuur op het vlak van congestie en parkeren • Versterken van citymarketing en stadsidentiteit • Meer samenwerking met andere gemeenten, fungeren als schakel tussen stad en platteland

2.3 Inzoomen op winkelgebieden en werklocaties

Winkelgebieden

Winkelgebieden in Dijk en Waard hebben – net als elders in Nederland – te maken met veranderend consumentengedrag (Retailvisie Dijk en Waard, 2023). Online winkelen (CBS, 2024) en de toenemende behoefte aan beleving. Dit zorgt voor hogere verwachtingen van de verblijfskwaliteit. Uit de enquête en bijeenkomsten blijkt dat de bereikbaarheid onder druk staat en, samen met het creëren van een aantrekkelijk en compleet winkelaanbod, de hoogste prioriteit moet krijgen in winkelgebieden.

Winkelondernemers zien verder dat Dijk en Waard een beperkt of zelfs negatief imago heeft. Inzetten op marketing en promotie draagt bij aan een sterkere, gemeenschappelijke identiteit en bekendheid zodat zowel lokale als regionale bezoekers de winkelgebieden van Dijk en Waard beter kunnen vinden. Ook geven ondernemers aan dat de (sociale) veiligheid zowel in als rondom de winkelgebieden verbeterd kan worden. Het versterken van de samenwerking en uitvoeringskracht komt ook naar voren als gezamenlijk doel van ondernemers in winkelgebieden.

Ambitie	Bijpassende activiteiten
Verbeteren bereikbaarheid	Bewegwijzering verbeteren, onderzoeken naar parkeeroverlast en doorstroming
Bevorderen (sociale) veiligheid	Inventarisatie (on)veilige routes en donkere plekken (schouwen), campagnes tegen overlast/agressie
Aanpakken leegstand i.c.m. aantrekkelijk en gevarieerd aanbod	Tijdelijk invullen van leegstaande panden, gebiedsmakelaar inhuren om vraag en aanbod samen te brengen
Impuls geven aan levendigheid/beleving	Sfeerverlichting, aankleding openbare ruimte, evenementen
Inzetten op marketing en promotie	Online campagnes, logo, huisstijl en website, lokale en regionale promotie
Versterken samenwerking en uitvoeringskracht	Aanstellen winkelstraatmanager, communicatie tussen ondernemers en met de gemeente verbeteren door o.a.: organiseren netwerkbijeenkomsten, inspiratiesessies en kennisdeling

Werklocaties

Werklocaties hebben net zoals winkelgebieden te maken met landelijke trends en lokale veranderingen. Sinds de coronapandemie blijft het thuiswerken structureel onderdeel van het werkpatroon, wat vraagt om heroverweging van de functie en inrichting van bedrijventerreinen. De gemeente zet in op kwaliteitsverbetering van bestaande terreinen en onderzoekt waar functiemenging – bijvoorbeeld met wonen – mogelijk is (Visie Werklocaties, 2023). Uit de enquête en bijeenkomsten blijkt dat – net als bij winkelgebieden – bereikbaarheid het belangrijkste knelpunt vormt. Parkeerdruk en filevorming worden veel genoemd, en ook de bewegwijzering kan beter. Daarnaast geven ondernemers aan dat de veiligheid op en rondom werklocaties verbeterd moet worden, bijvoorbeeld door betere verlichting, toezicht en veilige overnachtingsmogelijkheden voor vrachtverkeer. Net als in winkelgebieden zien ondernemers op werklocaties het belang van samenwerking. Het versterken van de organisatiegraad, structureel overleg met de gemeente en meer zichtbaarheid van belangenbehartiging worden als belangrijke verbeterpunten genoemd. Ook is er groeiende behoefte om samen op te trekken in verduurzaming, bijvoorbeeld door het gezamenlijk opwekken en opslaan van energie.

Ambitie	Bijpassende activiteiten
Verbeteren bereikbaarheid	Onderzoek en afstemming over verkeerknelpunten i.s.m. gemeente en provincie, bewegwijzering verduidelijken, inzetten op verkeersmaatregelen (aanpak filevorming en slechte doorstroming)
Verbeteren (sociale) veiligheid	Overnachtingsplaatsen organiseren voor vrachtwagenchauffeurs en -chauffeuses, onderzoeken waar camerabewaking mogelijk is, mobiele surveillance, inbraakpreventie en toegangsbeheer organiseren
Versterken samenwerking en uitvoeringskracht	Aanstellen gebieds-/parkmanager, ogen en oren van het gebied, communicatie tussen ondernemers en met de gemeente verbeteren door o.a.: organiseren netwerkbijeenkomsten, inspiratiesessies en kennisdeling
Actieve belangenbehartiging	Oprichten of versterken gebiedsmanagement, organiseren werkbezoeken gemeenteraad of wethouders (schouwen), lobby, regionale samenwerkingen aangaan
Gezamenlijk optrekken in de energietransitie waar mogelijk	Onderzoek doen naar mogelijkheden lokale energieopslag en –opwekking, samenwerking met de gemeente voor energietransitie
Bevorderen verkeersveiligheid	In kaart brengen onveilige verkeerssituaties, agenderen bij politiek, realiseren snelheidsremmende maatregelen

2.4 Bestaande samenwerkingsverbanden- en collectieven

In Dijk en Waard zijn al verschillende ondernemersverenigingen en parkmanagementorganisaties actief die zich inzetten voor de belangen van ondernemers binnen hun eigen gebied of sector. Onderstaand overzicht laat zien welke partijen of organisaties bestaan in Dijk en Waard.

Organisatie	Rol
BIZ Centrumwaard	Vertegenwoordigt alle ondernemers in winkelgebied Centrumwaard
Broekerveiling	Vertegenwoordigt alle ondernemers in winkelcentrum Broekerveiling
Middenwaard	Verantwoordelijk voor financiën en kartrekker marketing en communicatie in winkelcentrum Middenwaard
Ondernemend Dijk en Waard (ODEW)	Vereniging gericht op alle ondernemers in Dijk en Waard met ruim 400 leden
Ondernemersvereniging Alton (OVAL)	Vertegenwoordigt alle ondernemers in het (glas)tuinbouwgebied Alton
Parkmanagement Breekland	Vertegenwoordigt alle eigenaren op bedrijvenpark Breekland
Stichting Parkmanagement De Vaandel	Vertegenwoordigt alle bedrijven op bedrijventerrein De Vaandel

2.5 Conclusie

Zowel in winkelgebieden als op werklocaties in Dijk en Waard ervaren ondernemers urgente uitdagingen én zien zij kansen om gezamenlijk te werken aan verbetering. Thema's als bereikbaarheid, veiligheid, samenwerking, uitstraling en verduurzaming keren in beide gebiedstypen terug, al verschillen de accenten per locatie. De behoefte aan slagkracht en samenhang is groot: ondernemers willen meer gezamenlijke organisatie, zichtbaarheid en middelen om hun bedrijfsomgeving te versterken. Dit onderstreept het potentieel van een gemeentebreed ondernemersfonds als instrument om collectieve ambities te realiseren – zowel lokaal als gebiedsoverstijgend. In het volgende hoofdstuk wordt daarom een voorstel gedaan voor de inrichting van een ondernemersfonds voor Dijk en Waard.

Foto: Stad & Co

"Eerlijk gezegd zag ik de toegevoegde waarde van een ondernemersfonds eerst niet, omdat veel nog onduidelijk was. Maar inmiddels zie ik het anders: met een ondernemersfonds gaat BIZ Centrumwaard er niet op achteruit, er ontstaat zelfs dubbel zoveel budget om ambities die nu blijven liggen, te realiseren"

Jeroen Rood - Voorzitter BIZ Centrumwaard

03 Voorstel Ondernemersfonds Dijk en Waard

Aan de hand van alle inbreng is het volgende voorstel gemaakt voor een ondernemersfonds voor Dijk en Waard. Dit fonds geeft de ondernemers van niet-woningen de kans om samen initiatieven op te zetten, die bijdragen aan het versterken van de samenwerking tussen het bedrijfsleven, instellingen en de overheid en aan de economische ontwikkeling van de gemeente als geheel. In dit rapport hanteren we 'Ondernemersfonds Dijk en Waard' als werknaam voor de stichting.

3.1 Uitgangspunten

Doel

Ondernemersfonds Dijk en Waard (OFDW) maakt het mogelijk om collectieve initiatieven binnen Dijk en Waard te financieren met als doel:

Een aantrekkelijk, positief en toekomstbestendig vestigingsklimaat in Dijk en Waard waar ruimte is en blijft voor groei, innovatie en ondernemerschap.

Het fonds verbindt lokale ondernemers, sectoren en organisaties, bijvoorbeeld op het gebied van profilering van winkelgebieden en veiligheid, bereikbaarheid en verduurzaming van werklocaties. Dit zorgt voor betrokken en slagvaardige ondernemers. De investeringen van het ondernemersfonds zijn te allen tijde complementair aan de activiteiten die de gemeente uitvoert. Dit wil zeggen dat de activiteiten van het ondernemersfonds nooit de activiteiten van de gemeente zullen vervangen, maar hierop juist een aanvulling zijn.

Gebiedsafbakening

OFDW wordt ingesteld voor de gehele gemeente Dijk en Waard. In de volgende paragraaf wordt de verdeling van de gemeente in verschillende trekkingsgebieden uiteengezet.

Foto: Ontdek Dijk en Waard

3.2 Trekkingsgebieden

Om Ondernemersfonds Dijk en Waard verder vorm te geven, is de gemeente opgedeeld in 18 trekkingsgebieden. Deze verdeling is gebaseerd op factoren zoals het aantal niet-woningen per gebied, het type gebied (werklocatie, winkelgebied, landelijk gebied of (glas)tuinbouw) en de gezamenlijke WOZ-waarde van de niet-woningen. Op de volgende pagina is een kaart opgenomen met de indeling van alle trekkingsgebieden binnen de gemeente Dijk en Waard.

Nr.	Trekkingsgebied	Trekkingsgerechtigde organisatie
1	**Centrumwaard**	BIZ Centrumwaard
2	**Stadshart**	
3	**Stad van de Zon**	
4	**Stationsgebied**	
5	**Broek op Langedijk**	Ondernemersvereniging winkelcentrum Broekerveiling
6	**Sint Pancras**	
7	**Zuid-Scharwoude**	
8	**Noord-Scharwoude**	
9	**Oudkarspel**	

Nr.	Trekkingsgebied	Trekkingsgerechtigde organisatie
10	**De Vaandel**	Parkmanagement De Vaandel
11	**Zandhorst I**	
12	**Zandhorst II & III**	
13	**Zuiderdel**	
14	**Breekland**	Parkmanagement Breekland
15	**`t Kruis**	
16	**De Noord**	OVAL
17	**Buitengebied Heerhugowaard**	
18	**Buitengebied Langedijk**	

Trekkingsgebieden ondernemersfonds

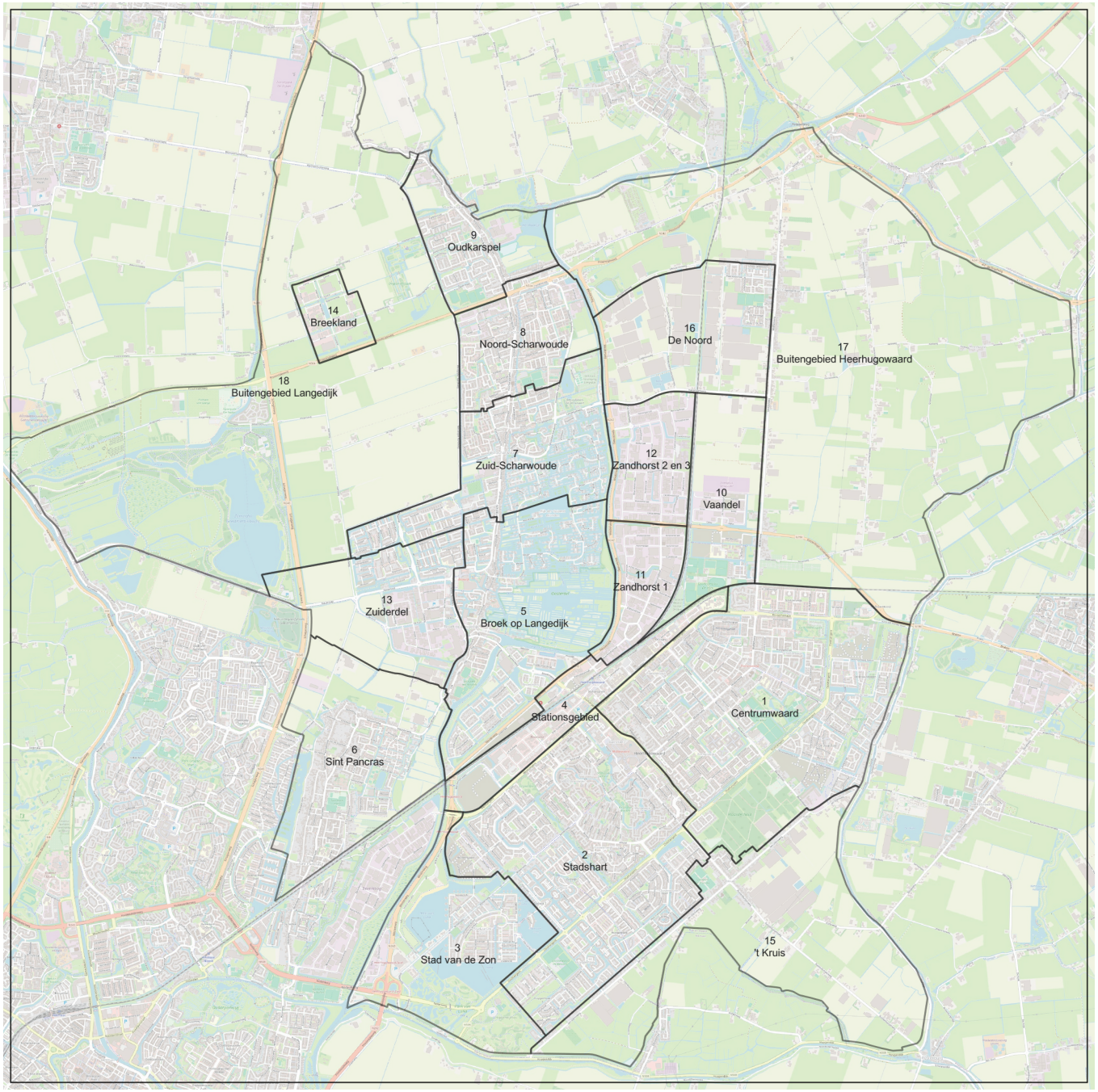

3.3 Financieel voorstel Ondernemersfonds Dijk en Waard

Om het ondernemersfonds te kunnen financieren, wordt gewerkt met een opslag op de Onroerende Zaakbelasting (OZB) voor gebruikers van niet-woningen. In deze paragraaf wordt het percentage van de opslag, de verwachte opbrengst en de budgetverdeling toegelicht.

3.3.1 Heffingsplichtigen

Naar de stand van 1 januari 2025 gaat het in Dijk en Waard om 3.551 objecten (niet-woningen). Er wordt rekening gehouden met een leegstandspercentage van 6%, dit is doorvertaald in het budget.

3.3.2 Budget en bijhorende OZB-opslag

Het budget en de bijhorende OZB-opslag is gebaseerd op de ambities en bijhorende doelen en activiteiten per gebied, de gebiedsafbakening, bestaande budgetten van bijvoorbeeld BIZ-en, en vergelijkbare ondernemersfondsen. Er wordt een opslag op de OZB van 0,065% voorgesteld. Op basis van het aantal heffingsplichtigen per 1 januari 2025 en totale WOZ-waarde van alle niet-woningen in Dijk en Waard, komt dit neer op een jaarlijkse opbrengst van € 1.135.925

De gehanteerde opslag van het OZB-percentage blijft ongewijzigd gedurende de eerste termijn van het ondernemersfonds (2027 – 2031). De gehanteerde WOZ-waarde die wordt gebruikt, is de WOZ-waarde voorafgaand aan het nieuwe jaar.

Vergelijkbaar fonds

Ondernemersfonds Alkmaar hanteert een vergelijkbare OZB-opslag van 0,075%.

Voorbeeldtarieven bij OZB-opslag van 0.065% voor niet-woningen in Dijk en Waard

WOZ-waarde	Jaarlijkse opslag (€) t.b.v ondernemersfonds	Maandelijkse opslag (€) t.b.v. ondernemersfonds
€100.000	€65	€5,50
€200.000	€130	€11
€300.000	€195	€16
€400.000	€260	€22
€500.000	€325	€27
€750.000	€488	€41
€1.000.000	€650	€54
€1.500.000	€975	€81

3.3.3 Budgetverdeling

Hieronder is de budgetverdeling per trekkingsgebied weergegeven, waarbij het uitgangspunt is dat de bijdrage (het trekkingsecht) voor 80% van het totale budget toekomt aan het gebied van herkomst. 20% van het budget wordt gereserveerd voor gebiedsoverstijgende/overkoepelende investeringen. Er is bewust gekozen om 20% van het budget te reserveren voor overkoepelende investeringen, omdat sommige gesignaleerde opgaven - zoals mobiliteit, filevorming en gemeentebrede communicatie - niet binnen één specifiek gebied is op te lossen. Deze thema's vragen om een gebiedsoverstijgende aanpak, waarbij samenwerking tussen gebieden en met de gemeente essentieel is om versnippering tegen te gaan en gezamenlijke uitdagingen effectief aan te pakken.

Budgetverdeling	% van budget	Bedrag
18 trekkingsgebieden	**80%**	**€ 908.741**
Overkoepelend	**20%**	**€ 227.184**
Totaal	**100%**	**€ 1.135.925**

Nr.	Trekkingsgebied	Aantal objecten	Inkomsten niet-woningen (0,065%)	Trekkingsrecht per gebied (80%)	Bijdrage overkoepelend budget (20%)
1	**Centrumwaard**	**494**	€ 113.004	€ 90.403	€ 22.601
2	**Stadshart**	**294**	€ 134.073	€ 107.258	€ 26.815
3	**Stad van de Zon**	**54**	€ 21.197	€ 16.958	€ 4.239
4	**Stationsgebied**	**306**	€ 167.477	€ 133.982	€ 33.495
5	**Broek op Langedijk**	**163**	€ 39.116	€ 31.293	€ 7.823

Nr.	Trekkingsgebied	Aantal objecten	Inkomsten niet-woningen (0,065%)	Trekkingsrecht per gebied (80%)	Bijdrage overkoepelend budget (20%)
6	Sint Pancras	138	€ 34.424	€ 27.539	€ 6.885
7	Zuid-Scharwoude	77	€ 26.702	€ 21.362	€ 5.340
8	Noord-Scharwoude	265	€ 50.192	€ 40.154	€ 10.038
9	Oudkarspel	49	€ 10.571	€ 8.457	€ 2.114
10	De Vaandel	65	€ 60.636	€ 48.509	€ 12.127
11	Zandhorst I	496	€ 105.363	€ 84.290	€ 21.073
12	Zandhorst II & III	401	€ 151.451	€ 121.161	€ 30.290

Nr.	Trekkingsgebied	Aantal objecten	Inkomsten niet-woningen (0,065%)	Trekkingsrecht per gebied (80%)	Bijdrage overkoepelend budget (20%)
13	Zuiderdel	250	€ 81.295	€ 65.036	€ 16.259
14	Breekland	146	€ 63.812	€ 51.050	€ 12.762
15	’t Kruis	37	€ 10.290	€ 8.232	€ 2.058
16	De Noord	56	€ 11.536	€ 9.229	€ 2.307
17	Buitengebied Heerhugowaard	199	€ 46.638	€ 37.310	€ 9.328
18	Buitengebied Langedijk	61	€ 8.148	€ 6.518	€ 1.630
	Totaal	3.551	€ 1.135.925	€ 908.741	€ 227.184

Inzet budget per trekkingsgebied (80%)
De trekkingsgerechtigden in elk afzonderlijk gebied bepalen welke collectieve activiteiten worden uitgevoerd. Zij zijn verantwoordelijk voor het initiëren, indienen en (laten) uitvoeren van projecten die passen binnen de doelstellingen van het ondernemersfonds.

Praktijkvoorbeelden inzet budget van trekkingsgebied

Ondernemersfonds Alkmaar
Verschillende trekkingsgebieden zetten hun budget in op dag-en-nachttoezicht door middel van camerabeveiliging op 60 locaties en de inzet van mobiele surveillance gedurende de nacht.

Foto: Martin Vorel

Ondernemersfonds Den Helder
De Lichtkunstroute met haar vele lichtinstallaties, bekende kunstenaars, activiteiten en rondleidingen is drukbezocht door veel bezoekers van binnen en buiten Den Helder.

Foto: Fred van Eck

Inzet overkoepelend budget (20%)
Naast de budgetten die beschikbaar zijn per trekkingsgebied, wordt 20% van het totale fonds gereserveerd voor overkoepelende initiatieven. Dit budget is bedoeld voor activiteiten die geheel Dijk en Waard ten goede komen of meerdere gebieden overstijgen.

Praktijkvoorbeeld besteding van het gebiedsoverstijgende budget

Ondernemersfonds Alkmaar
Het overkoepelende budget (30%) van Ondernemersfonds Alkmaar wordt ingezet voor gemeentebrede communicatie, promotie van de stad en de ondersteuning van kleinere gebieden zonder actieve vereniging.

Foto: Streekstad Centraal

Ondernemersfederatie Schagen
De Kustbus is een gezamenlijk initiatief van de Provincie Noord-Holland, de gemeenten Den Helder en Schagen, de Ondernemersfederatie Schagen en de Ondernemersvereniging Den Helder. Samen investeren zij in toegankelijk, schoon en gratis toeristische vervoer langs de kust. "De Kustbus laat zien hoe samenwerking kan zijn".

Foto: Ondernemersfederatie Schagen

3.4 Voorstel organisatie Ondernemersfonds Dijk en Waard

In deze paragraaf worden de juridische en organisatorische contouren van het fonds geschetst.

3.4.1 Juridische afbakening

Rechtsvorm

De rechtsvorm van Ondernemersfonds Dijk en Waard (OFDW) is een stichting.

Termijn

Het voorstel is om OFDW voor een periode van vijf jaar in te stellen, vanaf 1 januari 2027 tot en met 31 december 2031.

Evaluatiemomenten

Naast dat de stichting elk jaar de samenwerking met de trekkingsgebieden evalueert, zijn er nog twee belangrijke reflectiemomenten.

- In het eerste kwartaal van 2029 vindt een tussentijdse evaluatie plaats van de gehanteerde budgetverdeling tussen de trekkingsgebieden (80%) en het overkoepelende budget (20%). Deze evaluatie richt zich op de vraag of de verhouding voldoende ruimte biedt voor zowel gebiedsgerichte als overkoepelende ambities, en of aanpassingen wenselijk zijn op basis van opgedane ervaringen, behoefte vanuit de trekkingsgerechtigden of ontwikkelingen in de uitvoering. Eventuele bijstellingen gelden dan voor de resterende looptijd van de eerste fondsperiode, tot en met eind 2031.
- In het eerste kwartaal van 2031 wordt de algehele werking van het fonds geëvalueerd. Mede op basis van deze evaluatie en op verzoek van het georganiseerd bedrijfsleven (bijv. trekkingsgebieden) kan de gemeenteraad van Dijk en Waard besluiten om de OZB-heffing ten behoeve van het ondernemersfonds telkens voor een periode van vijf jaar te verlengen. Naast deze onafhankelijke evaluatie die eenmaal per vijf jaar plaatsvindt, zal het bestuur van het fonds samen met de gemeente het functioneren van het fonds jaarlijks bespreken en waar mogelijk verbetervoorstellen doen.

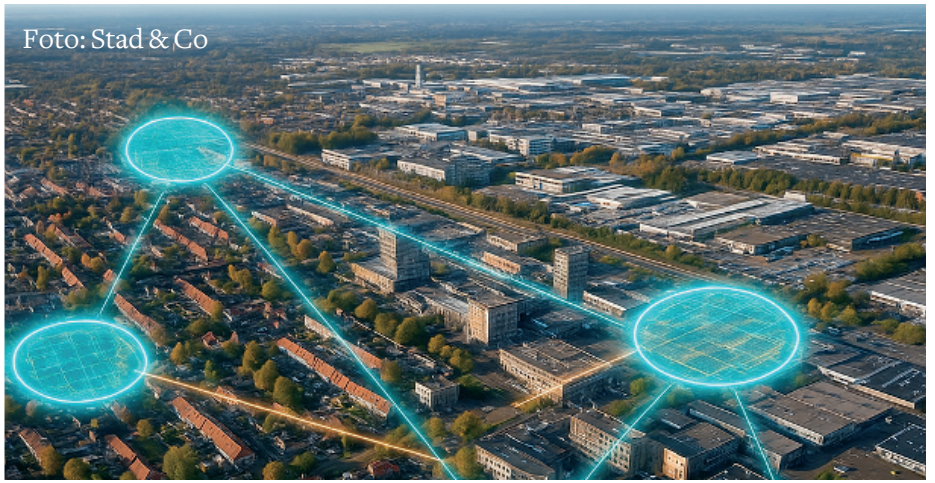

3.4.2 Diverse rollen en taken

Om het fonds zorgvuldig, transparant en doelgericht te laten functioneren, zijn verschillende rollen en taken belegd bij betrokken partijen zoals ODEW, de trekkingsgerechtigden, een uitvoeringsorganisatie en de gemeente.

Organigram

Het organigram geeft een overzicht van de bij het fonds direct betrokken partijen, hun rollen en onderlinge verhoudingen.

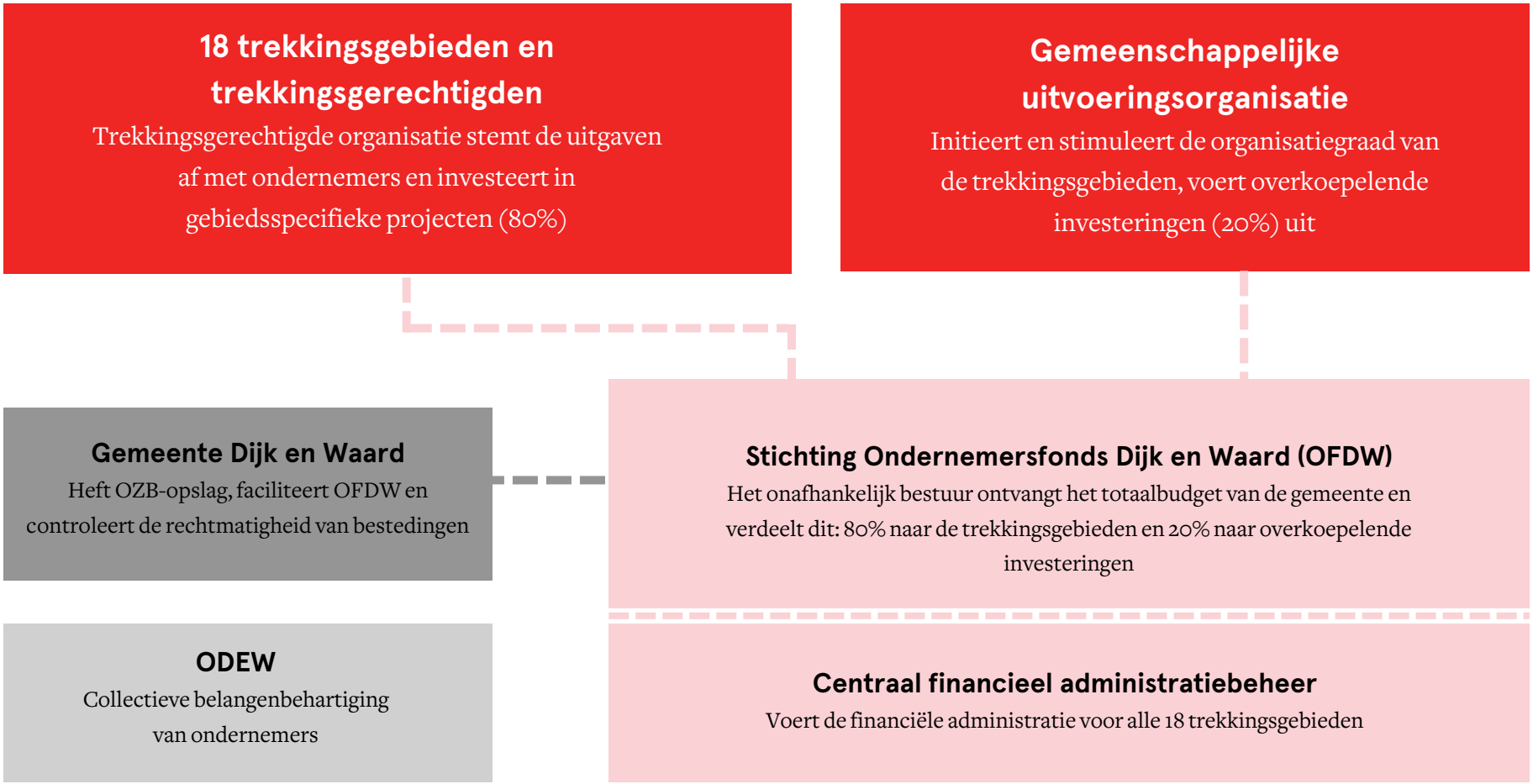

Toelichting organigram

Het Ondernemersfonds Dijk en Waard is opgebouwd uit 18 trekkingsgebieden, waarin trekkingsgerechtigden investeren in gebiedsspecifieke projecten en hierover onderling afstemming zoeken. De gemeente Dijk en Waard speelt een faciliterende rol, int de OZB-opslag en ziet toe op de rechtmatigheid van bestedingen. De Stichting Ondernemersfonds Dijk en Waard, met een onafhankelijk bestuur, ontvangt het volledige budget van de gemeente en verdeelt dit over de trekkingsgebieden (80%) en de overkoepelende investeringen (20%). Tot slot verzorgt een centraal financieel administratiebeheer de financiële administratie voor alle 18 trekkingsgebieden. ODEW blijft zich inzetten voor de collectieve belangenbehartiging en heeft geen directe link met andere bouwstenen van het ondernemersfonds.

Rol trekkingsgebieden en -gerechtigden

Ieder gebied beschikt over een eigen budget en mag binnen de kaders van de nog vast te stellen uitvoeringsovereenkomst en de verordening zelf bepalen welke collectieve activiteiten ze in hun gebied willen financieren. Om dit proces zo transparant mogelijk te maken, worden er een aantal afspraken vastgelegd.

Afspraken trekkingsrecht

- De stichting OFDW ontvangt de opslag op de OZB niet-woningen van de gemeente Dijk en Waard en ziet erop toe dat elk gebied dit geld investeert in een collectief doel.
- In elk gebied is een trekkingsgerechtigde organisatie actief, die het aanspreekpunt is namens het trekkingsgebied en aanvragen kan indienen bij stichting OFDW.
- De trekkingsgerechtigde organisatie moet transparant (iedereen moet zich kunnen aansluiten) en democratisch (raadpleging/vergadering) met bestedingsvoorstellen omgaan.
- Het is een taak van de gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie om de organisatiegraad in de trekkingsgebieden te initiëren en verder te stimuleren, daar waar dat nodig is.
- De gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie beheert het budget ten behoeve van gebiedsoverstijgende initiatieven (20% van het ondernemersfondsbudget).
- Het bestuur van OFDW controleert of de initiatieven voldoen aan de afspraken die gelden binnen het ondernemersfonds. Deze afspraken worden vastgelegd in het reglement van OFDW en de uitvoeringsovereenkomst met de gemeente.
- Indien het saldo van een trekkingsjaar (boekjaar) na 3 jaar door een trekkingsgebied niet bestemd of gereserveerd is voor een project, wordt het overgebleven budget toegevoegd aan de overkoepelende reservering.
- De administratie van de budgetten loopt via een centraal financieel administratiebeheer. Zij maken gebruiken van een transparant softwareprogramma. Een voorbeeld hiervan is Klipfolio, waarmee 24/7 de uitgaven en status van de aanvragen inzichtelijk zijn.

Beoordelingscriteria/richtlijnen aanvragen

Om te zorgen dat de gelden van een trekkingsgebied worden besteed conform het doel van het Ondernemersfonds worden de volgende voorwaarden gesteld aan de aanvragen voor het fonds.

1. De aanvraag moet aansluiten op het doel van het ondernemersfonds.
2. De aanvraag bevat in dit kader een projectplan dat bijdraagt aan de doelen en ambities van het betreffende gebied.
3. De aanvraag moet een aantoonbaar collectief belang dienen.
4. Het project/de activiteit is niet bedoeld ter vervanging van de kerntaken van de gemeente.
5. Gebiedsgebonden aanvragen kunnen het hele jaar rond ingediend worden.
6. Godsdienstige, levensbeschouwelijke en politieke projecten zijn uitgesloten.

Rol gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie

De gemeenschappelijke uitvoeringsorganistie zet zich - aan de hand van een jaarplan - in voor de overkoepelende projecten die meerdere trekkingsgebieden overstijgen. De organisatiegraad in Dijk en Waard is een aandachtspunt, de uitvoeringsorganisatie kan hieraan een positieve impuls geen door samenwerking in de trekkingsgebieden te initiëren en/of stimuleren en hun organiserend vermogen te versterken.

Rol onafhankelijke stichting en bestuur

In een uitvoeringsovereenkomst tussen de gemeente en de stichting OFDW worden duidelijke spelregels vastgelegd die zorgen voor een transparante en correcte besteding van de gelden en een efficiënte werkwijze. Dit omvat het proces waarbij de gemeente het totaalbudget als subsidies beschikbaar stelt aan OFDW, waarna deze gelden beschikbaar stelt aan de verschillende trekkingsgebieden (80%) en gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie (20%).

De stichting is verantwoordelijk voor de toetsing van de bestedingen aan de de kaders van het fonds en stimuleert samenwerking en kwaliteit. Een gezamenlijk centraal financieel administratiebeheer ondersteunt alle trekkingsgebieden bij de administratie van hun budgetten. Dit zorgt voor uniforme werkwijzen, tijdsbesparing, transparantie en duidelijke verantwoording naar zowel ondernemers als gemeente.

Een vijftal deskundige, onafhankelijke en betrokken personen uit Dijk en Waard zal samen het bestuur vormen.

Rol ODEW

ODEW, de bestaande ondernemersvereniging van Dijk en Waard, blijft de gezamenlijke belangen behartigen van alle ondernemers in Dijk en Waard. Hun vertegenwoordigende taak wordt in het kader van het ondernemersfonds verbreed. Hierdoor draagt ODEW bij aan de collectieve kracht van het fonds en aan de zichtbaarheid en impact van gezamenlijke initiatieven.

Rol gemeente Dijk en Waard

De gemeente Dijk en Waard vervult een faciliterende en toezichthoudende rol binnen het ondernemersfonds. Zij draagt bij aan de uitvoering, borging en legitimiteit van het fonds, zonder daarbij in te grijpen in de autonome bestedingsvrijheid van de trekkingsgerechtigden.

- De gemeente int de opslag op de OZB-heffing en keert de inkomsten uit aan de onafhankelijk stichting OFDW.
- Naast de faciliterende rol ziet de gemeente toe op de juiste besteding van de gelden. Daartoe vraagt de stichting jaarlijks formeel het budget aan, inclusief een onderbouwing en begroting. Na afloop van het jaar legt de stichting via een jaarverslag een financiële verantwoording af over de bestedingen aan de gemeente. Deze documenten worden getoetst aan de voorwaarden in de uitvoeringsovereenkomst.
- Daarnaast worden er evaluatiemomenten ingepland, waarin de werking, effectiviteit en legitimiteit van het fonds wordt beoordeeld.

Foto: Stad & Co

04 Routekaart voor implementatie

Doorlooptijd 6 á 8 maanden

STAP 1

College van B&W stemt in met invoering Ondernemersfonds Dijk en Waard (OFDW)

STAP 2

College van B&W sluit een uitvoeringsovereenkomst met stichting OFDW in oprichting

STAP 3

Gemeenteraad stelt Verordening OFDW vast

STAP 4

Stichting OFDW wordt formeel opgericht

STAP 5

Stichting OFDW richt een centrale financiële administratie in voor alle trekkingsgebieden en de gebiedsoverstijgende investeringen

Bijlage Doorlopen proces

Voor een zorgvuldige uitvoering van het haalbaarheidsonderzoek naar een ondernemersfonds voor Dijk en Waard heeft Stad & Co een uitgebreid proces doorlopen. Doel daarvan was om inzicht te krijgen in de wensen, uitdagingen en het draagvlak in verschillende typen gebieden van de gemeente. Hierin zijn de volgende stappen gezet:

1. Documentanalyse

Er is een grondige documentanalyse uitgevoerd om inzicht te krijgen in de actuele context, ambities en ruimtelijk-economische ontwikkelingen van Dijk en Waard. Er is gekeken naar lokale beleidsstukken als:

- Strategische Omgevingsvisie Dijk en Waard 2024
- Visie Werklocaties 2024
- Retailvisie Dijk en Waard 2023
- Regionale Agenda Mobiliteit Regio Alkmaar 2023 – 2025

Daarnaast zijn landelijke kaders en onderzoeken over winkelgebieden en werklocaties meegenomen, waaronder van InRetail. Deze analyse vormde de basis voor het formuleren van vragen, scenario's, gesprekken en bijeenkomsten. Ook is uitvoerig gekeken naar de werkwijze en organisatiestructuur van andere ondernemersfondsen in Nederland.

2. Digitale nieuwsbrieven

Om alle ondernemers in de gelegenheid te stellen om mee te praten over de mogelijke invulling van een ondernemersfonds is alle relevante informatie tweemaandelijks gebundeld in een digitale nieuwsbrief. Er zijn drie edities verschenen, de vierde nieuwsbrief volgt in het najaar van 2025. In deze nieuwsbrieven werden bijvoorbeeld de enquête en bijeenkomsten onder de aandacht gebracht, maar ook tussentijdse bevindingen, vervolgstappen, veelgestelde vragen en het antwoord daarop.

- Editie 1: Laat uw mening horen! (februari)
- Editie 2: Praat mee op 14 en 16 april! (maart)
- Editie 3: Samen de balans opmaken (juli)
- Editie 4: n.t.b

Aanvullende communicatie over het ondernemersfonds en het lopende onderzoek heeft plaatsgevonden via de ondernemersnieuwsbrieven van november 2024 en april 2025, verstuurd door de gemeente, en via diverse nieuwsbrieven aan de leden van ODEW.

"Ik ben overspoeld met informatie over dit onderzoek, kan in ieder geval niet zeggen dat ik er niet vanaf wist"
Remy de Jong - De Jong Reclame

3. Enquête

Om breed input op te halen vanuit de ondernemers in Dijk en Waard, is een digitale enquête opgesteld. Deze is gedurende zes weken (24 februari t/m 9 april 2025) uitgezet onder ondernemers in winkelgebieden, op bedrijventerreinen en in het landelijk gebied. De vragen richtten zich op:

- De beoordeling van het ondernemersklimaat in het eigen gebied
- De samenwerking tussen ondernemers onderling en met de gemeente
- Prioritering van thema's die aandacht behoeven in hun gebied
- De waardering van Dijk en Waard als geheel

Via de volgende manieren is de enquête onder de aandacht gebracht bij de ondernemers: LinkedIn-pagina van de gemeente, digitale nieuwsbrieven over het ondernemersfonds, fysieke brief vanuit de gemeente, de website van ODEW, mailing vanuit ODEW, fysiek enquêteren in Winkelcentrum Centrumwaard en Middenwaard. De enquête is door 100 ondernemers ingevuld. De resultaten zijn verwerkt in de analyse.

4. Bijeenkomsten

Om onder andere de inzichten uit de enquête te toetsen en verdiepen, zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd.

- 24 februari & 24 maart 2025: Twee startbijeenkomsten met potentiële ambassadeurs
- 14 april 2025: bijeenkomst voor ondernemers in centrum- en winkelgebieden. De basisprincipes van een ondernemersfonds werden toegelicht en aan de hand van voorbeelden van andere ondernemersfondsen concreet gemaakt met praktijkvoorbeelden. Ook werden de enquêteresultaten teruggekoppeld en getoetst.
- 16 april 2025: bijeenkomst voor ondernemers voor werklocaties/bedrijventerreinen. Wethouder Economie & Financiën Fred Ruiten was hierbij aanwezig. De basisprincipes van een ondernemersfonds werden toegelicht en aan de hand van voorbeelden van andere ondernemersfondsen concreet gemaakt met praktijkvoorbeelden. Ook werden de enquêteresultaten teruggekoppeld en getoetst.
- 24 juni 2025: terugkomsessie waarin de mogelijke financiële opzet en organisatorische structuur van het ondernemersfonds werd gedeeld. Wethouder Economie & Financiën Fred Ruiten was hierbij aanwezig.

Gedurende het hele traject hebben er vijf projectoverleggen plaatsgevonden met een werkgroep bestaande uit Stad & Co, gemeente Dijk en Waard en ODEW. Hierin werd het proces en de inbreng voorbesproken en geëvalueerd. Ook is er tijdens de ALV van ODEW aandacht besteed aan het onderzoek.

5. Financieel inzicht

Op basis van de resultaten is in samenwerking met de gemeente en Cosensus gewerkt aan financieel inzicht. Hierbij is per trekkingsgebied inzicht gekregen in het aantal relevante objecten, WOZ-waardes en mogelijke verdeelsleutels. Dit resulteerde in een voorstel voor de gewenste opbrengst en verdeling van het budget onder alle ondernemers in Dijk en Waard.

6. Overige communicatie

Ter aanvulling op bovenstaande informatievoorziening over het haalbaarheidsonderzoek, zijn ook de volgende middelen ingezet:

- Krantenartikelen in NoordHollands Dagblad in november 2024, februari 2025 en maart 2025.
- Krantenartikelen Rodi Media in september 2024 en december 2024.
- Collegebericht in februari 2025
- Artikel gepubliceerd in Kijk op NoordHolland Noord in juni 2025
- Artikel gepubliceerd in Regio Alkmaar Magazine in juli 2025.
- In het kader van dit traject wordt op 17 september 2025 een raadsinformatiebijeenkomst georganiseerd door ODEW

7. Advies op maat

Alle resultaten en bevindingen zijn geanalyseerd en op basis hiervan is een advies opgesteld met bijhorende routekaart voor implementatie van het mogelijke ondernemersfonds.

Colofon

Betrokken partijen

Ondernemend Dijk en Waard
is initiatiefnemer van dit haalbaarheidsonderzoek

Gemeente Dijk en Waard
is betrokken als samenwerkingspartner in dit onderzoek

Provincie Noord-Holland
heeft dit traject mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage

Stad & Co
is als onafhankelijk bureau door opdrachtgever Ondernemend Dijk en Waard gevraagd om de mogelijkheden en randvoorwaarden voor de inrichting, organisatie en financiering van een ondernemersfonds in Dijk en Waard te verkennen en hierover een advies uit te brengen

Uitvoering
december 2024 - november 2025

Opdrachtgever
Ondernemend Dijk en Waard
in samenwerking met de gemeente Dijk en Waard

Auteurs
Farzad Ghaus en Romy Beukeboom van Stad & Co

september 2025

Onderzoek en advies Ondernemersfonds Dijk en Waard

STAD &CO